

Democratie Onder Druk

Een simulatie over discriminatie, tegengestelde meningen en haatspraak

UITLEG + SIMULATIE 1U50

NABESPREKING: 30 MIN

1 STARTRUIMTE + 2 GROEPSRUIMTES

Deze werkvorm maakt deel uit van de SONAR toolkit uit de JINT Sherpa reeks.

De SONAR toolkit omvat:

- een inleidend boekje over jeugdwerk en mensenrechten
- 12 kant-en-klare werkvormen
- een mensenrechtenposter
- 24 mensenrechtenkaarten

De complete toolkit is te vinden op jint.be/sonar

Thema's

HAATSPRAAK

STEREOTYPEN

PARTICIPATIE

JONG ZIJN IN OPENBARE RUIMTE

MEERDERHEID-MINDERHEID

Groepsgrootte

Minimaal 6 deelnemers

Aantal begeleiders

Minimaal 3 begeleiders (waarvan 1 observator).
Met 4 begeleiders kan je de taken eenvoudiger verdelen tussen 2 begeleiders en 2 observatoren (1 observator per groep).

Rechten die aan bod komen

RECHT OP VRIJE
MENINGSUITING

VERBOD OP
DISCRIMINATIE

RECHT OP
VERENIGING

Doelstellingen

**ERVAREN HOE VRIJE
MENINGSUITING
BIJDRAAGT AAN HET
FUNCTIONEREN VAN
EEN DEMOCRATISCHE
SAMENLEVING**

**ERVAREN WAT ER
GEBEURT ALS ER
GEEN GRENZEN
ZIJN AAN VRIJE
MENINGSUITING**

**INZICHT KRIJGEN IN
HET VERSCHIL TUSSEN
VRIJE MENINGSUITING EN
HAATSPRAAK**

Begeleiderstips

- Je doorloopt vooraf met alle spelbegeleiders (ook de observatoren) alle fasen grondig zodat iedereen goed weet wat wanneer verwacht wordt.
- Leg alle documentatie op voorhand in de juiste volgorde klaar. Tijdens de simulatie is er vaak geen tijd om nog op zoek te gaan naar het document voor de volgende fase.
- Als observator zeg je gedurende de volledige simulatie niets, maar maak je notities over de voortgang van de simulatie. Heb je deze simulatie nog nooit begeleid, dan is het goed om de eerste keer de rol van observator op te nemen.
- Om duidelijk aan te geven wanneer de simulatie start en eindigt, kan het zinvol zijn om gedurende de simulatie een bepaald kledingstuk aan te trekken.
- Wijk af van het oorspronkelijke plan als je aanvoelt dat de deelnemers dit nodig hebben. Probeer aan te voelen wanneer je de druk in het simulatiespel kan opvoeren of wanneer je die moet minderen.
- Ga op voorhand met je begeleidingsploeg na wat je uit deze simulatie wil halen (zie ook verder bij 'follow-up' in deze fiche). Soms zijn er enthousiaste deelnemers die de expo (fase 4) heel concreet en gedetailleerd gaan uitwerken. Dit is niet noodzakelijk de doelstelling van de oefening. Als je dit niet wenst, benadruk dan in fase 3 dat het uitwerken van grote lijnen en ideeën meer dan voldoende is.

Locatie

1 startruimte en 2 groepsruimtes

Materiaal (checklist)

- Flipcharts, alcoholstiften, balpennen, post-its, gekleurd papier (in 2 van de 3 ruimtes).
- Je kan de deelnemers in fase 4 zo ver laten gaan als je wil qua creativiteit. Ben je bijvoorbeeld bedreven in graffiti of toneel, laat hen dan deze werkvormen gebruiken om de expo uit te werken en voor te stellen.
- Kledingstuk of voorwerp voor de ambtenaren om aan te tonen dat ze daadwerkelijk in hun rol zijn gekropen en de simulatie dus gestart is.

Vorbereiding

- Verdeel de deelnemers in 2 groepen of steden, met volgende verhouding: 1/3de van de deelnemers voor de ene groep (Zaan) en 2/3de voor de andere groep (Arda). Zo mogelijk krijgt elke groep 1 observator toegewezen.
- Maak een papiertje met richtvragen voor fase 1 en fase 4 (1 per groep).
- Zet de thema's voor fase 4 op papier (een lijstje met dezelfde thema's voor elke groep). We stellen er enkele voor, maar je kan ze uiteraard aanpassen aan je eigen groep, stad of context.
- Krantenartikel over Zaan voor Arda.
- Print de Facebookchat van Arda voor Zaan.

Omschrijving werkvorm

Uitleg simulatie, verkennen rollen en situatie

Je geeft als begeleider meer **achtergrondinfo** over de simulatie en maakt enkele afspraken. Je kan het zo vertellen:

- “Ik ga letterlijk zeggen wanneer de simulatie start en stopt, op deze manier: “De simulatie start nu” en “De simulatie is voorbij.” Alles wat daartussen gebeurt, behoort tot de simulatie.
- Iedereen reageert en handelt altijd vanuit een rol.
- De simulatie kan alleen maar slagen als iedereen in de juiste rol kruipt, ook jullie.
- Er kunnen geen verdere vragen gesteld worden tijdens de simulatie. Alles zal duidelijk worden vanuit de oefeningen.”

Vanaf 8 deelnemers kan je vragen of er iemand is die liever observeert. Deze persoon wordt **observator** en doet niet mee met de simulatie, grijpt ook niet in of onderbreekt niet. Na het startsignaal krijgt de observator extra uitleg. De andere begeleider neemt mee de rol op als observator.

Verdeel de groep in 2 steden (in 1/3de en 2/3de van de groep). Voor deze speluitleg worden Arda en Zaan gebruikt. Je kan dit uiteraard aanpassen aan je eigen context: namen van specifieke groepen, dorpen, steden, wijken of gemeenten uit de buurt. Doe dit met de nodige voorzichtigheid, als je weet dat er lokale spanningen bestaan tussen bepaalde groepen of dorpen. Om die reden krijgen fictieve namen de voorkeur.

Start simulatie

Zeg letterlijk: “De simulatie start nu.”

- De ambtenaren doen een **extra kledingstuk** aan om visueel aan te tonen dat de simulatie gestart is.
- De groepen gaan samen met hun ambtenaar naar hun **eigen lokaal** (idealerweise een ander lokaal dan het startlokaal waar je de speluitleg hebt gegeven) en krijgen daar meer uitleg.
- De **observatoren** komen samen, overlopen de richtlijnen bij observeren (zie bijlage 5) en verdelen zich over de twee groepen.

Fase 1: groepsidentiteit

Zowel in Arda als in Zaan gebeuren parallel dezelfde stappen.

De groepjes nemen hun **intrek in het lokaal**, samen met de ambtenaar die aan hen werd toegewezen.

De ambtenaar deelt de betreffende **groepscontext** uit (zie bijlage 1).

- Iemand van de groep leest luidop voor.
- Benadruk als begeleider dat alle deelnemers zelf deel uitmaken van deze groep.
- Maak het even stil en laat ieder elk afzonderlijk nadenken over 1 woord dat de groep omschrijft.
- Laat elk groepslid het gekozen woord meedelen en schrijf de woorden op een flipchart.

De ambtenaar geeft enkele **personages** (zie bijlage 2) aan de groep, zodat de groepsleden zich beter kunnen inleven in hun rol. Laat hen verder samen nadenken over het leven, de activiteiten en tradities in hun groep. Volgende vragen kunnen het gesprek wat meer sturen in de richting van **identiteits- en groepsvorming**:

- Wat is onze groepsnaam?
- Wie zijn wij als groep? Wat is onze identiteit?
- Wie ben ik? Wat is mijn rol binnen de groep? En wat is mijn band met deze groep?
- Wat doen we? Wat zijn onze activiteiten en tradities?

De ambtenaar benadrukt dat elk groepslid een rol moet hebben. De personages (zie bijlage 2) kunnen hiervoor ter inspiratie dienen.

De ambtenaar vertelt dat ze straks 5 minuten krijgen om zich voor te stellen als groep en dat ze de flipchart en stiften kunnen gebruiken om de **groepsvoorstelling** visueel te maken.

Als ambtenaar hoef je het gesprek dat hieruit ontstaat niet te begeleiden. Je laat hen zelf verkennen, overleggen en uitzoeken. Laat hen de vragen zelf beantwoorden en blijf zoveel mogelijk op de achtergrond. Je kan de ruimte eventueel verlaten om bijvoorbeeld te overleggen met je medeambtenaar. Ga samen na hoe de sfeer is in jullie groepen en of de deelnemers nog extra tijd zullen nodig hebben om zich in hun rol in te leven.

Merk je na verloop van tijd dat ze nog niet voldoende in hun rol zijn 'gekomen', dan kan je nogmaals benadrukken dat ze echt vanuit hun rol deelnemen en dat zij daar als groep zitten en dus ook vanuit die groep spreken en overleggen.

Breng als ambtenaar op het afgesproken moment jouw groep terug naar het startlokaal.

Merk je na verloop van tijd dat ze nog niet voldoende in hun rol zijn 'gekomen', dan kan je nogmaals benadrukken dat ze echt vanuit hun rol deelnemen en dat zij daar als groep zitten en dus ook vanuit die groep spreken en overleggen.

Breng als ambtenaar op het afgesproken moment jouw groep **terug naar het startlokaal**.

Fase 2: groepsvoorstelling

15 MIN

STARTLOKAAL

Wanneer de 2 groepen samen zijn, en ook de observatoren hun plaatsen (buiten de groep) hebben ingenomen, begint **1 van de ambtenaren te spreken**:

"Welkom op dit ontmoetingsmoment. We zijn verheugd jullie, beide groepen, te mogen ontmoeten. Vooraleer we zelf meer uitleg geven, horen we graag wie jullie zijn."

De 2 groepen **stellen zichzelf voor**. Elke groep krijgt 5 minuten. Moedig hen aan om enkele statements te maken over hoe ze zichzelf en de andere groep zien. Blijf als ambtenaar ook benadrukken dat ze altijd vanuit hun rol en als deel van de groep spreken.

Als de deelnemers met elkaar **in gesprek gaan** of vragen stellen, geef hen dan de ruimte om dit te doen.

Op het einde krijgt elke groep de mogelijkheid om **een finale vraag** te stellen aan de andere groep.

Fase 3: aanloop tijdsprong

5 MIN

STARTLOKAAL

Na de voorstellingen van de groepen, zegt 1 van de ambtenaren:

"Bedankt voor jullie presentaties. We zijn verheugd jullie beiden te mogen uitdagen. Zoals je nog wel weet schreven we een wedstrijd uit voor het maken van een expo over het leven van jongeren in xxx [Vul op deze plaats de naam van je stad, gemeente, groep of organisatie in]. Jullie namen hieraan deel en zijn verkozen om deze expo verder uit te werken en tot een goed einde te brengen. We willen jullie vragen om terug naar jullie stad [gemeente, groep of organisatie] te gaan en jullie ideeën verder uit te werken en met de groep na te denken over hoe jullie dit zouden aanpakken. Het is de bedoeling dat je ook de andere jongeren uit je gemeente erbij betrekt. Hou een rondvraag via sociale media. We horen binnen enkele maanden graag hoe jullie de expo 'Jongeren in xxx' vorm willen geven."

Fase 4: de expo - bespreking in eigen groep

20 MIN

EIGEN GROEPSLOKAAL

De 2 groepen gaan met hun ambtenaar terug naar hun groepslokaal. Als ambtenaar geef je hen de volgende **richtvragen** mee op papier:

- Waaraan denk je bij "het leven van jongeren in xxx"?
- Waarover zou deze expo moeten gaan?
- Hoe zouden jullie dit vanuit de rol die je opneemt verder invullen?

Benadruk nog eens dat ze werken vanuit de gekozen **groepsidentiteit**, die best verschillend kan zijn van hoe ze zelf in het leven staan. Laat de deelnemers vrij in deze opdracht. Je hoeft het gesprek niet te sturen.

Na 5 à 10 minuten (spreek dit af met je medeambtenaar) lanceer je extra impulsen door je groep weer aan te spreken:

*"Er zijn wat bijkomende richtlijnen, je weet hoe dat gaat in de politiek. De burgemeesters van Zaan en Arda willen graag dat volgende **thema's** deel uitmaken van de expo:*

- *Positieve beeldvorming van jongeren in de media*
- *Klimaat*
- *Publieke ruimte en ontmoeting*
- *Gelijke kansen*

"Tijdens het volgende ontmoetingsmoment zal je moeten aantonen wat belangrijk is voor jullie binnen elk van deze thema's."

Geef deze thema's op papier aan de groep. Tegelijk geef je aan Zaan ook het **Facebookbericht** en aan Arda het **krantenartikel**. Belangrijk is dat je over het Facebookbericht en het krantenartikel niet spreekt. Geef dit gewoon af samen met de thema's. Het is niet erg als ze dit niet direct begrijpen.

De groep werkt verder. Je kan de ruimte eventueel verlaten om te overleggen met je medeambtenaar over de sfeer in de groepjes en of er nog extra tijd zal nodig zijn om zich in de rol in te leven.

Merk je na verloop van tijd dat ze het Facebookbericht of krantenartikel nog altijd niet bekeken hebben, merk dan even op dat er "blijkbaar nog extra informatie ligt."

Naar het einde toe, kan je de druk wat verhogen en zeggen dat de burgemeesters nu snel gaan komen en dat ze zich moeten haasten.

Fase 5: het finale voorstel

15 MIN

LOKAAL ARDA

De 2 groepen komen elk met hun voorstellen **samen** in het lokaal van Arda. 1 van de ambtenaren zegt:

"De burgemeester van Zaan is nog niet aanwezig. Deze werd opgeroepen voor een dringende bijeenkomst over het vernieuwde circulatieplan van de gemeente. De burgemeester van Arda staat nog vast in de file. Beiden zullen hier binnen 15 minuten zijn. Omdat we dus niet veel tijd zullen hebben, stellen we voor om de jongeren uit Arda en Zaan te verdelen over de volgende thema's positieve beeldvorming, klimaat, enzovoort."

Verdeel de groepen met de deelnemers van Arda en Zaan. Voor een mogelijke groepsverdeling, zie bijlage 6.

Negeer opnieuw eventuele protesten over een oneerlijke verdeling.

Geef elke groep 1 of meerdere thema's waarover ze tot eensgezindheid moeten komen.

De 2 ambtenaren gaan bij de verschillende groepen langs en geven de opdracht om samen het **thema te bespreken** en overeen te komen over het uiteindelijke voorstel voor de expo. Dat moet op deze manier gebeuren:

"We gaan voor een democratische aanpak. Over elk voorstel moet gestemd worden. De meerderheid van het groepje moet de goedkeuring geven."

De ambtenaren voeren de druk op tegen het einde en blijven erop hameren dat het nu echt tijd is om de voorstellen af te kloppen.

Fase 6: voorstellen

10 MIN

LOKAAL ARDA

1 van de ambtenaren neemt opnieuw het woord:

*"Beide burgemeesters hebben verlet gegeven en kunnen niet meer aansluiten vandaag. Ze zijn echter wel benieuwd naar jullie ideeën. Daarom zullen we jullie **presentaties opnemen** en aan hen bezorgen."*

Laat elke groep een **korte pitch** geven van 2 à 3 minuten. Afhankelijk van het aantal groepjes kan je eventueel nog wat extra ruimte voor vragen voorzien.

Fase 7: afronding

5 MIN

IN DE GANG OF BUITEN

De simulatie is nu bijna afgelopen. Zorg voor een **overgang** en geen plotse beëindiging. Zeg bijvoorbeeld:

"Bedankt voor jullie input en samenwerking. We bezorgen de aangereikte acties aan de burgemeesters en zullen na de volgende gemeenteraden terugkoppelen."

De ambtenaren halen de groep **weg uit de ruimte** en zeggen letterlijk:

"De simulatie is voorbij."

De ambtenaren doen het **kledingstuk** uit dat ze aantrokken bij de start van de simulatie.

Daarna nemen ze onmiddellijk de rol van begeleiders op, of laten dit over aan de observatoren.

Ga dan direct over tot het letterlijk '**losschudden**' van de rol. Ga met andere woorden in een cirkel staan (zowel deelnemers, begeleiders als observatoren) en schud allen samen de armen, benen, het hoofd en dan het hele lichaam.

Speel daarna een kort spelletje waarbij er geen kampen gecreëerd worden, bijvoorbeeld:

- Mazinga: https://www.youtube.com/watch?v=yGY7L_0G9Jg
- Woesh: <https://www.spelensite.be/spel/woesh>
- Ninja: <https://www.spelensite.be/spel/ninja>
- Bekijk Plakman of Kopieergedrag in de werkvorm 'Teasers'

Hierna zijn er **twee opties**:

1. Geef een korte pauze waarbij deelnemers naar het toilet kunnen gaan, iets kunnen eten of drinken en start daarna met de nabespreking.
2. Ga onmiddellijk over tot de nabespreking.

Je kan de groep laten kiezen of probeer zelf aan te voelen waaraan de groep het meeste nood heeft.

De debriefing is bedoeld om **terug te kijken** op wat gebeurde (de feiten), hoe de deelnemers hierop reageerden en hoe ze zich hierbij voelden, om daarna een brug te slaan naar het dagelijkse leven.

De observatoren kunnen helpen om de feiten te benoemen en ze concreet te maken met voorbeelden. Ze proberen daarbij zo weinig mogelijk te interpreteren.

Benadruk vóór je start dat het belangrijk is om de daden en de woorden van een persoon van elkaar los te koppelen. Zeg ook dat al wie nu rond de tafel zit, er zit **als deelnemer** van de werking en als iemand die handelde vanuit een rol. Het heeft dus geen zin om elkaar aan te spreken op gesteld gedrag.

Afhankelijk van de groepsgrootte kan je de debriefing op **verschillende manieren** organiseren:

- In 1 grote groep
- In de groepen van de eerste fases
- In de groepen van de laatste fases
- In willekeurig samengestelde groepen

Leidraad voor de vragen

GEVOELENS EN FEITEN

Laat ook de observatoren antwoorden op deze vragen. Hun gevoel kan helemaal anders zijn dan dat van de deelnemers.

- Welke gevoelens nemen de bovenhand? Wat is je eerste reactie na deze simulatie?
  - Vraag elke deelnemer om dit in 1 woord weer te geven en doe een rondje.
  - Of vraag hen om dit te tekenen of uit te beelden.
  - Of gebruik kaarten van het spel Dixit.
  - Of werk met emoticons of smileys.
- Welke andere gevoelens kwamen naar boven tijdens de simulatie?
  - Geef alle deelnemers enkele briefjes waar ze per briefje een gevoel neerschrijven.
- Hoe voelde je rol? Hoe makkelijk of moeilijk kon je je identificeren met die rol? In hoeverre heb je de vrijheid genomen om je rol zelf verder in te vullen?
- Wat is er gebeurd tijdens de simulatie?
  - Reconstrueer samen de verschillende fases in een tijdslijn op de grond.
  - Laat de observatoren aan het woord: wat hebben zij gezien? Vraag expliciet naar feiten.
  - Laat de deelnemers op elkaar inpikken aan de hand van de neergeschreven gevoelens en bouw zo samen de tijdslijn op.

INHOUD

- Welke elementen van haatspraak of discriminatie zag je?
- Hoe verliep het beslissingsproces op het einde in de gemengde groep? Wat was voor jou het belangrijkste wanneer je een voorstel formuleerde?
- Wat ervaaarde je toen Arda een veto had op elk voorstel, aangezien deze groep in de meerderheid was?
- Hoe ver reikt vrijheid van meningsuiting? Wat zijn volgens jullie de grenzen?

DE REALITEIT

- Welke mensenrechten kwamen aan bod?
- Hoe kan je ervoor zorgen dat de mening en de rechten van de minderheid gelijk vertegenwoordigd worden in de realiteit?
  - Welke kapstokken heb je als jeugdwerker, leider of deelnemer om in vrijheid en gelijkheid met elkaar om te gaan?

- Sluit deze activiteit aan bij de realiteit? Kan je aan een concrete situatie denken?
- Aan welke stad, gemeente, groep of wijk [als je met fictieve namen gewerkt hebt & aanpassen aan eigen context] uit jouw omgeving doen Arda en Zaan je denken?
- Hoe denk je dat we moeten omgaan met het feit dat sommige mensen kwetsende woorden spreken, onverdraagzaam zijn en zelfs naar het gevaarlijke neigen?
- Wat is de rol van een jeugdwerker? Wat kan en moet deze doen en wat vooral niet? [als je met jeugdwerkers gespeeld hebt, maar dit kan evengoed gaan over de rol van kunst- en cultuurorganisaties, vrijetijdsaanbieders, enzovoort]
- Is er ruimte voor beleidsparticipatie in jouw gemeente, stad of organisatie?
  - Wat loopt er goed?
  - Wat kan beter?
  - Welk advies zou je geven aan de beleidsmakers?

EN IK?

- Wat vind je van deze simulatie? Wat deed dit met jou?
- Ben je van mening veranderd over bepaalde zaken?
- Wat neem je mee?

Gebruik je deze simulatie tijdens een vorming of cursus voor jeugdwerkers? Bespreek dan ook hoe ze deze werkvorm zouden gebruiken bij hun eigen jongeren en wat ze zouden aanpassen.

Alternatieven 	Je kan deze simulatie vertalen naar je eigen context. Tips daarvoor vind je bij de beschrijving van de verschillende fasen. Je kan ervoor kiezen om echte namen van dorpen, wijken of groepen te nemen om de simulatie meer toepasselijk te maken. Doe dit wel met de nodige voorzichtigheid. Met fictieve namen werken heeft de voorkeur. Kies voor gemakkelijk uit te spreken namen.
Suggesties voor follow-up en actie 	Als je heel veel tijd hebt, kan je fase 4 langer maken en deelnemers de tijd geven om ook daadwerkelijk een expo voor te bereiden en uit te werken. Tijdens de follow-up kan je dan met je groep manieren bedenken om deze expo buiten de jeugdwerking bekend te maken. Als je voor een kortere simulatie gaat, maar merkt dat de deelnemers veel energie en enthousiasme halen uit het uitwerken van de expo, kan je hier een volgende activiteit aan besteden. Trek er samen op uit in de buurt en stel je ook echt de vraag hoe je “vrije tijd in de buurt” (of een ander thema) in beeld zou brengen.
Bron 	Bookmarks, Clash of Freedoms https://rm.coe.int/168065dac7

ARDA

Arda heeft een grote en sterke jeugdgroep. Elk van jullie wordt er bijna automatisch lid van doordat je als jongere elkaar kent via de tuinfeesten die jullie ouders organiseren voor de vriendenkring van de golfclub. En dat is prima zo. De groep heeft zelfs een soort 'huishoudelijk reglement' waarin onder andere staat dat niemand iets mag doen of zeggen wat een ander kan kwetsen. Het reglement wordt sterk opgevolgd. Meningsverschillen worden als eerder pijnlijk ervaren. Ze "verstoren de geest."

Jullie noemen jezelf een kleine democratie binnen de grote boze wereld met vreemde mensen. Zo houden jullie ook elk jaar verkiezingen om na te gaan wie de leiding mag nemen om activiteiten te organiseren. Bijna iedereen neemt deel aan die verkiezing. Al lijken het wel altijd dezelfde mensen te zijn die verkozen worden, want er is weinig discussie over een andere organisatie. Na al die jaren is het ook moeilijk om de dingen anders te zien. Alles loopt goed.

Veranderingen en nieuwigheden brengen jullie in de war. Daarom nemen jullie ook nooit deel aan uitwisselingen met andere jongeren. Ze zijn toch maar raar en snappen niets van hoe de wereld echt in elkaar zit.

Jullie groepsleven gaat rustig door, even voorspelbaar zoals altijd, zonder enig conflict of meningsverschil.

ZAAN

De jongerengroep van Zaan is een klein maar fijn groepje, dat elkaar vindt in dezelfde opvattingen, geloof, waarden en normen. Deel uitmaken van jullie groep is uitdagend, interessant en voortdurend in verandering.

Iedereen is welkom bij jullie. Zo nemen jullie telkens deel aan de jaarlijkse verwelkomingsdag voor nieuwe inwoners in jullie gemeente, zodat nieuwe jongeren zich onmiddellijk welkom voelen.

Jullie zijn nieuwsgierig om nieuwe dingen te ontdekken. Hier horen al wel eens conflicten of meningsverschillen bij. Er staat geen grens op het uiten van je mening. Er zijn geen wetten die dit inperken. Alles kan en mag gezegd worden. Hierdoor worden er wel eens dingen gedaan die niet oké zijn. Het 'doen' is strafbaar, het 'spreken' niet. Al weten jullie ook wel dat eindeloos argumenteren soms op niets uitdraait. Het is bovendien vermoeiend en pijnlijk. Het is niet altijd gemakkelijk om iemand te horen zeggen dat je verkeerd bent.

Binnen de groep zijn sommige jongeren iets vaker slachtoffer van intolerantie dan anderen. Hierdoor zijn jullie nog meer overtuigd dat iedereen een eigen mening kan en mag uitdrukken.

Personages

BIJLAGE 2
1/3

Deze personages kan je meegeven aan de groep, zodat ze zich beter kunnen inleven in hun rol en groep. Je kan quotes toevoegen aan de tekstballonnetjes om de personages nog meer te laten spreken. Hou bij de selectie van de personages rekening met de context van de groepen zoals beschreven in bijlage 1.

OMAR, 17 JAAR

- Identiteit: man
- Thuissituatie: Je ouders waren beide tandarts in Syrië, op dit moment werken ze echter in een kebabzaak in Antwerpen. In Syrië behoorden ze tot een hoge sociale klasse, op dit moment behoren ze tot de lagere sociale klasse.
- Moedertaal: Je spreekt Arabisch met je familie, maar je beheerst de Nederlandse taal zo goed dat niemand op straat door heeft dat Nederlands niet je moedertaal is.
- Levensbeschouwing: (zoekende en zelfs twijfelende) moslim
- Handicap/beperking: Je hebt een kleine fysieke beperking. Aan je linkerhand ontbreken er 2 vingers.
- Seksuele geaardheid: ?

"IK WIL KANSEN KRIJGEN.
DAT IS NIET EVIDENT."

PETER, 16 JAAR

- Identiteit: man
- Thuissituatie: Je moeder ontmoette je vader in Londen aan de universiteit. Je ouders staan aan het hoofd van een groot farmaceutica bedrijf.
- Moedertaal: Nederlands, maar je bent ook Engelstalig opgevoed
- Levensbeschouwing: Katholiek
- Lichamelijke of mentale beperking: geen
- Seksuele geaardheid: hetero

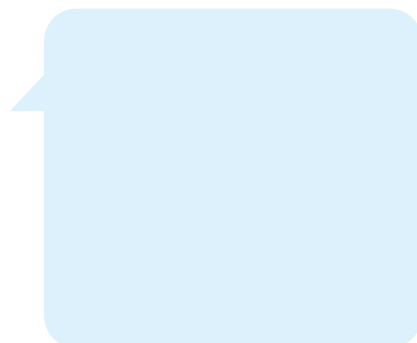
ROEL, 17 JAAR

- Identiteit: man
- Thuissituatie: Je bent geboren in België en kent vooral het leven in jouw stad/gemeente. Je ouders zijn gescheiden en sinds kort is je moeder hertrouwd met een andere man. In totaal zijn jullie met 4 thuis. Je vond het vroeger leuker enkel met je zus en moeder in huis.
- Moedertaal: Nederlands
- Levensbeschouwing: Atheïsme
- Lichamelijke beperking: Geen, en gelukkig maar, want je sport minstens 4 keer in de week en wil later voetballer worden.
- Seksuele geaardheid: Homo

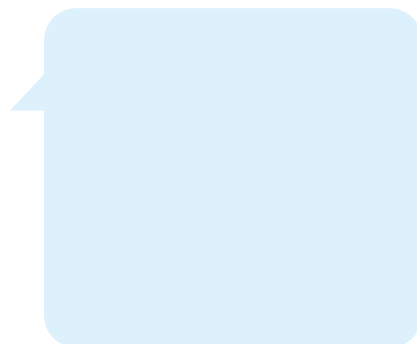
ANNA, 18 JAAR

- Identiteit: X
- Thuisituatie: Je bent net zelfstandig gaan wonen nadat je vader overleed en je moeder werd opgenomen in een psychiatrische instelling.
- Moedertaal: Nederlands
- Levensbeschouwing: Je bent ervan overtuigd dat er "iets" is.
- Lichamelijke/mentale beperking: Geen
- Seksuele geaardheid: Biseksueel

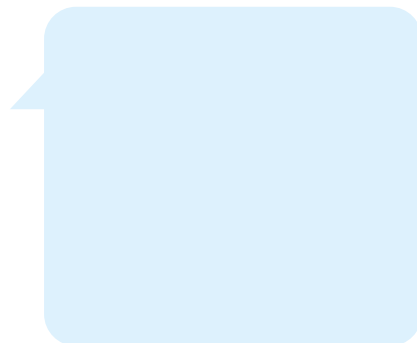
LOEWIE, 16 JAAR

- Identiteit: man
- Thuisituatie: je hebt een zeer goede band met je ouders en broer en zus, ook al woon je in de week in een voorziening voor jongeren met een beperking.
- Moedertaal: Nederlands
- Levensbeschouwing: je bent katholiek opgevoed, maar hebt interesse in het boeddhisme.
- Lichamelijke/mentale beperking: je zit in een rolstoel.
- Seksuele geaardheid: Hetero

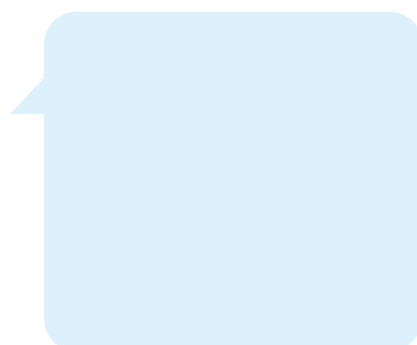
MOHAMMED, 16 JAAR

- Identiteit: man
- Thuisituatie: Je ouders zijn afkomstig van Marokko, je vader heeft gestudeerd, je moeder niet. Je vader heeft een job, je moeder is huisvrouw.
- Moedertaal: Marokkaans
- Levensbeschouwing: moslim
- Handicap/beperking: geen
- Seksuele geaardheid: hetero

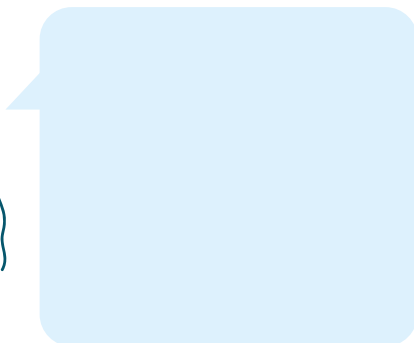
CHARLOTTE, 15 JAAR

- Identiteit: vrouw
- Thuisituatie: Je ouders zijn afkomstig uit België, ze hebben gestudeerd en hebben beiden een job.
- Moedertaal: Nederlands
- Levensbeschouwing: vrijzinnig
- Lichamelijke of mentale beperking: geen
- Seksuele geaardheid: hetero

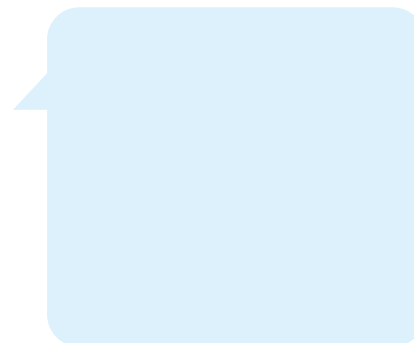
KENZA, 16 JAAR

- Identiteit: vrouw
- Thuisituatie: Je bent als meisje geboren maar voelt je noch man noch vrouw. Je durft hierover niet te praten met je zeer traditionele ouders. Je vader geniet een hoog aanzien als Joods leraar. Je moeder bezit een diamantwinkel.
- Moedertaal: Nederlands
- Levensbeschouwing: Jodendom
- Handicap/beperking: Geen
- Seksuele geaardheid: Hetero

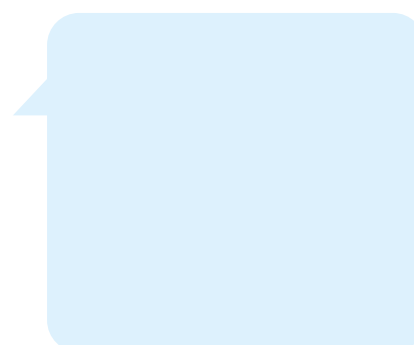
AHMED, BINNENKORT 18 JAAR

- Identiteit: man
- Thuisituatie: Je vader is net ontslagen. Je moeder werkt parttime als poetsvrouw.
- Moedertaal: Marokkaans
- Levensbeschouwing: Je voelt je niet echt Belg noch Marokkaan. Je voelt je vaak weinig welkom of begrepen door anderen. De enige identiteit die je houvast biedt, is jouw religieuze overtuiging als moslim.
- Handicap/beperking: geen
- Seksuele geaardheid: hetero

LATIFA, 16 JAAR

- Identiteit: vrouw
- Thuisituatie: Je grootouders zijn geboren en getogen in Marokko, je ouders migreerden in de jaren zeventig naar België. Je vader is een gepensioneerde gastarbeider en je moeder is altijd huismoeder geweest. Ze hebben beiden niet verder gestudeerd dan de middelbare school. Met het kleine pensioentje van je vader, moet er elke maand rondgekomen worden.
- Moedertaal: Je spreekt Marokkaans-Arabisch met ouders, Nederlands met je broers en zussen
- Levensbeschouwing: moslim (je experimenteert momenteel met het dragen van een hoofddoek)
- Handicap/beperking: een lichte vorm van autisme
- Seksuele geaardheid: hetero (met je beste vriendin experimenteer je op seksueel vlak)

Dit is een voorbeeld van een krantenartikel:

Borgerhoutse jongeren projectleider nieuwe expo

Door Ominira Fahiri

Onze eigenste Borgerhoutse jongerengroep werd verkozen om een nieuwe expo over 'Het leven in Antwerpen' uit te denken en vorm te geven. Omdat de groep symbool staat voor 'iedereen welkom' roepen ze alle jongeren op om massaal naar hun **denkdag** te komen (meer info zie p. 2).

Ze startten ook een **Facebookpoll** op hun pagina om input te vragen rond de verschillende thema's die zeker aan bod moeten komen in deze expo. **Diversiteit & kansen voor iedereen** staan nu al hoog op het lijstje.

Online zijn er heel wat digitale tools te vinden om zelf een voorpagina te maken. Met de gratis versie van Canva (<https://www.canva.com/>) kom je al ver.

Facebookbericht

BIJLAGE 4

Dit is een voorbeeld van een Facebookbericht. Je kan ook zelf eenvoudig een Facebookbericht opstellen door een geheime Facebookgroep aan te maken en daar je medeleiding voor uit te nodigen. Post de berichten die je nodig hebt (in eigen naam). Neem daarvan een printscreen en via Word of Paint kan je makkelijk namen en afbeeldingen overschrijven.

Via www.fakewhats.com generator kan je ook fake Whatsappberichten aanmaken

via www.nepchatapp.nl/ kan je Facebook Messengerberichten aanmaken

Een Facebookprofiel gaat via deze weg www.classtools.net/FB/home-page

Richtlijnen voor de observatoren

BIJLAGE 5

Jij observeert. Dat betekent dat je op geen enkele manier tussenkomt in het proces van de simulatie. Praat niet met de deelnemers en beantwoord geen vragen. Blijf zo stil mogelijk en laat hen hun eigen beslissingen nemen. Hou je ook fysiek afzijdig. De start en het einde van de simulatie worden duidelijk aangegeven. Alles wat ertussen gebeurt, ook de verplaatsingen, maken deel uit van de simulatie.

Probeer zo **specifiek en objectief** mogelijk te zijn in je observaties en je notities. Gebruik quotes en feiten en vermijd aannames, oordelen en interpretaties.

ENKELE RICHTVRAGEN

1. Wat gebeurt er? Welke acties vinden er plaats?
2. Wat wordt er gezegd?
3. Welke conflicten zijn er en hoe wordt er mee omgegaan?
4. Wie zijn de meest dominante personen?
5. Hoe worden beslissingen genomen?
6. Welke mensenrechten zie je aan bod komen of geschonden worden?
7. Welke alternatieven of originele, out of the box ideeën werden aangehaald om haatspraak samen (preventief) te kunnen aanpakken?
8. Welke oplossingen of positieve, constructieve voorstellen hoorde je?

Mogelijke groepsverdelingen

De groepsverdeling speelt een grote rol bij deze simulatieoefening.

Voor fase 1 bestaat de minderheidsgroep idealiter uit 1/3de van het aantal deelnemers en de meerderheidsgroep uit 2/3de. Voor fase 5 is het bij de herverdeling van belang dat de minderheidsgroep daadwerkelijk in (grote) minderheid is.

AANTAL DEELNEMERS	FASE 1		FASE 5			DOORHEEN HELE SIMULATIE
	ZAAAN	ARDA	THEMA 1	THEMA 2	THEMA 3	OBSERVATOR
6	2	4	1 Zaan 2 Arda	1 Zaan 2 Arda	0	0
7	2	5	1 Zaan 2 Arda	1 Zaan 3 Arda	0	0
8	2	5	1 Zaan 2 Arda	1 Zaan 3 Arda	0	1
9	3	6	1 Zaan 2 Arda	1 Zaan 3 Arda	0	0
10	3	6	1 Zaan 2 Arda	1 Zaan 3 Arda	0	1
11	3	7	1 Zaan 3 Arda	2 Zaan 4 Arda	0	0
12	4 3 3	8 7 6	2 Zaan 4 Arda 1 Zaan 3 Arda 1 Zaan 3 Arda	2 Zaan 4 Arda 2 Zaan 4 Arda 1 Zaan 3 Arda	0	0 1 2
15	5	10	2 Zaan 5 Arda 1 Zaan 3 Arda	3 Zaan 5 Arda 1 Zaan 3 Arda	0 2 Zaan 4 Arda	Eventueel 8 Arda en 2 observatoren 1
20	6	12	2 Zaan 5 Arda	2 Zaan 4 Arda	2 Zaan 4 Arda	2

